Ročník XII. — Číslo 3. Kvasilov dne 23. ledna 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Příliš mnoho lidí nedbá o to, co se děje tak dlouho, pokud se jich to netýká.
William K. Taft.

Volyňské zpravodajství.

Nejvyšším božstvím našich hospodářů na Volyni jest — práce. V potu tváři vydělávají svůj chléb, aby zadost učiniti mohli povinnostem vezdejším.

Existenční boj našich hospodářů není snadný v nynějším století pokroku a neuvěřitelných vynálezů. Dnešní rolník musí jíti ruka v ruce s duchem času. Nic nového, prakticky důležitého v oboru hospodářském nesmí mu ujíti, o všem musí věděti; nemůže býti živ bez novin; neboť vzdělanost národů měří se tiskem. Bez novin by lidstvo nevystupovalo do závratných výší na poli kultury a práce. Noviny jsou velmocí a jejich působení jest zázračné. V životě každého jednotlivého člověka jest to vynikající poslání, v životě národů staví základy blahobytu.

Veškerý tisk spočívá na službě zpravodajské. Podle hodnoty dopisovatelů oceňují se noviny. Redaktor jest pořadatelem jako v hudbě dirigent.

Konají se důležité schůze, rokování, valné hromady, zařizují se přípravné komitéty na poli práce osvětové, kulturní a společenské, všecko to je důležito a musí o tom býti v novinác referováno. Bohužel toho u nás není. Počet dopisovatelů-zpravodajů spiše se menší a naříkají na nedostatek látky, ačkoli leží před námi posud celá kniha současných otázek nerozřešených, o nichž třeba vážně uvažovati, debatovati a psáti vytrvale, aby se vstřebaly do krve, proudily v žilách našeho života. Jsou to věcí časové a zralé k uskutučnění Uvedu několik příkladů z nejdůležitějších:

Co je s hospodařskou školou? Záleží nám přece nevýslovně na tom aby náš dorost byl vychován odborně a prakticky na poli hospodářském, neboť jsme skoro všichni rolníky a před našima očima vidíme ten nesnadný boj s hospodářskou krisí. Naše děti potřebují vzdělání na české hospodářské škole, aby mohly pokračovati s duchem času a čelili svojí odbornou vyspělostí všem překážkám, které moderní doba v cestu staví. Potřebujeme nevyhnutelně chmelařské, pomologické (ovocnické) mlékařské a jiné kursy. Chceme obilní skladiště, tržnici chmelařskou, organisaci hospodářských spolků a národo-hospodářského organisátora; zůstaneme-li státi jen jediný okamžik, přerostou nás jiní.

Úkoly zpravodaje jsou důležité. Zpravodaj povzbuzuje k práci, uvádí dobré příklady, radí, organisuje. Jemu přísluší právo aby kritisoval tam, kde potřeba vyžaduje, citelně někdy bodl do svědomí, aby jedno z nejhlavnějších božství našeho volyňského lidu — práce se v běhu nezastavila, neboť jedině v práci a vědění, je naše spasení.

Obchod bez zisku.

Asi před 30 lety začala Australie dělati pokusy s pracovním zákonodárstvím. Dnes je země naprosto ovládanou odborářskými svazy.

V důsledku toho se tam dělá všechno možné pro organisované dělníky. Mzdy jsou založeny na ceně životních potřeb a stoupají nebo klesají podle tržních cen. Každý dělník je prakticky majitelem své práce. Denní práce je regulována do nejmenších podrobností. Obchodní příručí si může dělat po skončení pracovních hodin co chce, ale běda mu, kdyby v té době odpověděl na jedinou otázku zákazníka. Dostal by se i se svým zaměstnavatelem do velmi horké kaše. Muž, najatý k nádenické práci, nesmí se ani dotknouti práce školeného dělníka i kdyby byl sebe dovednější. V jediném podniku možno organisovat řadu řemeslných odborů. A je-li jediná skupina nespokojena, musí celá továrna zahájit stávku. Australské pracovní zákony podepřené spoustou rozhodnutí nejvyššího soudu, hájí teorii, že hlavním činitelem, určujícím výši mezd, je schopnost průmyslu platit. Jakmile zaměstnavatel začne vykazovati zisk, jeho dělníci naléhají na zvýšení mezd. Jestliže obchod poklesne, odmítají přiměřené snížení mzdy. Ale v této opsici je soudy nijak nepodporují. V poslední krisi bylo nařízeno dalekosáhlé snížení všech mezd.

Zákony, které umožňují tyto poměry jsou samy podmíněny přirozenými poměry a psychologií Australanů. Jejich hlavním zaměstnáním bylo padesát let pěstění ovcí. „My jedeme na hřbetě ovcí", říkali Australané. Když je velká stříž a ceny vysoké, každému se dobře vede a je šťasten. Přede dvěma lety byla stříž malá a cena vlny nízká a Australie se finančně otřásla. Loni byla velká stříž při uspokojivých cenách a Australie je opět spokojena přesto, že její veřejné dluhy jsou nepřiměřeně vysoké.

Všeobecná deprese naučila Australce poznatku, že mzdy jsou ovládány četnými činiteli, z nichž nejdůležitější je rozdíl mezi výrobní a prodejní cenou. Ziskuchtivý motiv byl celá leta odsuzován, ale náhle se takřka přes noc poznalo, že to je právě on, který udržuje kolečka národohospodářského stroje v běhu.

V období, které skončilo předevčema lety, když pracovní unie pozbyly svrchvaré politické moci, Australie se topila v hýření penězi. Byly budovány silnice stavěny nádherné stavby a hřiště zřizována jako výběhy pro drůbež. Australie zašla příliš daleko na této cestě, protože stát nejen, že převzal mnoho veřejných závazků, nýbrž ujal se i četných dobročinných podniků.

Když se ukázaly příznaky obchodní krise, vyssály státní pokladnu. Nejdříve začaly prodělávati státní dráhy. V zoufalé snaze o vyrovnání rozpočtu byly všechny výdaje bezohledně škrtány, avšak pouze výdaje na státní administrativu činily pět liber šterlinků na hlavu (asi 120 Zl.)

To bylo příliš veliké břemeno pro hřbet bezcenných ovcí a nepatrný zahraniční obchod mu nemohl ulevit. V Australii platí zákonitá zásada, že výrobce, který nemůže platiti svým zaměstnancům základní mzdu, má zanechati obchodu, neboť vede „neekonomický podnik".

Státní kontrola základních mezd v Australii je založena na nejkomplikovanější prostotě. — Každý z austalských států má vlastní pracovní tribunát, nadaný plnou mocí určovati mzdy a pracovní podmínky.

Přesto však státní kontrola mezd a pracovních poměrů, nezabránila stávkám, kterých bylo v roce 1936 128 v 372 podnicích se 39.917 dělníky. Nejvyšší soud uznal, že zásada, aby se výše řídila výší životních potřeb, bez ohledu na schopnost dělníka a

únosnost zaměstnavatele, nebyla docela úspěšná. A současně značně poklesla výroba i zaměstnanost.

Tento australský neúspěch je pozoruhodný hlavně proto, že v Americe se president Roosevelt pokouší o zavedení podobných zákonů pracovních předpisů. (Výběr.)

Osvětová hlídka.

Odysea Úhořů.

(Dokončení.)

Hejná maličkých úhoříků se potom rozdělí na dvě skupiny. Jedna skupina zůstane v pobřežních močálech a tůních. Zůstanou tam pět nebo šest let, ustavičně rostouce, až dosáhnou délky půl metru. Z těchto úhořů se později vyvinou samci, ačkoli jejich vzeření, ani anatomická struktura to nijak neprozrazují. Ostatní plují proti toku řek a rozšíří se po řekách, jezerech a rybnících vnitrozemských zemí, sta kilometrů od mořského pobřeží. Po šesti letech jsou úplně vzrostlí, dosahnuvše někdy i metrové délky. Jsou to vesměs samé samice. Jsou nesmírně žravé, zvláště ve dvou posledních letech pobytu ve sladké vodě neboť si musejí naschromáždit zásobu tuku, z něhož vytvoří jikry a budou žít v průběhu poslední proměny a na poslední cestě.

V době, kdy jsou úhoři připraveni na cestu k moři, jejich vzeření se značně změnilo. Mají bíle břicho, oči veliké a celkové vzezření připomíná spíše mořskou, než sladkovodní rybu. V té době se také začínají ukazovať jejich pohlavní orgány.

Tu se úhoři začnou stěhovati z řek do rybníků a lze je vidět na mokrých lukách a polích, jak se snaží dospěti k nějakému toku, jenž by je dovedl k moři. V té době lze je snadno omylem považovat za hady.

Na pobřeží se tyto vyspělé samice setkávají se samci a společně se vydají na širé moře, plujíce rychle a ve velkých hloubkách. Ať vyšli z Norska, ze Středozemí nebo od afrického pobřeží, všichni dospělí úhoři směřují k jedinému místu pod Sargasovým mořem, jihozápadně od Bermud. Trvá jim to šest až osm měsíců, než se tam dostanou, při čemž nepřijímají vůbec žádnou potravu, žijíce z nashromážděného tuku, zatím co jejich pohlavní orgány a žlazy ustavičně rostou a dospívají. Jakmile se ocitnou u cíle, ihned se trou, kladou jikry a pravděpodobně v zápětí hynou, neboť ještě nikdo nechytil vytřeného úhoře. Aby dokončil svůj životní cyklus, úhoř musi urazit tisíce kilometrů po hladině i v největších hlubinách oceánu.

Úhoři z Amerických a kanadských řek se podobají evropským úhořům, ale zoologové nálézají velké rozdíly mezi nimi, zvláště v počtu obratlů. Oba druhy se však rozmnožují stejným způsobem. Místo, kde se trou američtí úhoři, bylo dlouho tajemstvím, až je Schmidt objevil. Všiml si, že úhoří larvy v Sargasovém moři nebyly všechny stejné a že některé měly méně obratlů než jiné. Je záhadou a velkým dobrodružstvím, jak na to přišel, neboť larvy měří sotva čtyři milimetry, jsou dokonale průhledné a jejich 110 obratlů jest rovněž průhledných. Ale dokázal to a zjistil, že americké larvy mají méně obratlů, že se narodily více na jihozápad od Bermud, to jest blíže americkému pobřeží, že prodělávaly stejnou proměnu, ale jejich cesta přes oceán k pevnině trvala pouze rok.

Pokud se týče důvodu tohoto fantastického putování, jeho podklad je stejný jako u všech ryb, to jest, že úhoř se nemůže třít dokud nenajde příznivou kombinaci zvláštních poměrů. Rovněž se nemůže vyvíjet jinak, než ve sladké vodě. Kombinaci těchto příznivých podmínek, za nimiž dospělí úhoři táhnou tisíce kilometrů, představuje: nesmírná hlubina, poměrně teplá voda a vysoké procento soli v ní obsažené. A tuto kombinaci možno nalézti pouze na několika místech oceánů, v blízkosti nesmírných prohlubní. Tichý oceán nemá takových míst a proto se úhoři nikdy nevyskytují v západní části Ameriky, ani v jihoamerických řekách, tekoucích do Tichého oceánu. Stejně se nevyskytují v určitých oblastech Afriky.

Najdou-li však takové příhodné místo, úhoři se na ně vracejí generace ze generací, poháněni nějakým zděděným pudem. V celé knize Přírody není snad zajímavější kapitoly nad odyseu úhořů.

Dary a věnování.

Výsledek sběrací akce „Týden Matice“, pořádané ve dnech 27.X. — 2.XI. 1936.

Č. s. l.	Osada	Sebraný obnos.	Průměr na osobu.
1.	94. Moskovština a Bojárka	501,— zl	7,05 zl.
2.	Český Boratín	121,30 “	1,92 “
3.	Hlinsk Český	77,80 “	0,89 “
4.	Lipiny	52,00 “	1,48 “
5.	Bakovce	23,80 “	0,77 “
6.	Nivy Hubínské	77,50 “	1,55 “
7.	Ozerany České	61,— “	1,24 “
8.	Noviny	78,80 “	1,40 “
9.	Libánovka	72,— “	3,43 “
10.	Mlodava II.	38,20 “	0,72 “
11.	Malín	141,80 “	1,79 “
12.	Sofievka I.	37,40 “	0,75 “
13.	Krupa-Hranice	51,— “	2,04 “
14.	Malovaná	72,30 “	2,26 “
15.	Hulč Česká	181 60 “	3 02 “
16.	Stromovka	45,— “	1 23 “
17.	Kněhynky	155,— “	3.08 “
18.	Hubín	75,— “	2,88 “
19.	Buršovka Česká	45,70 “	1,38 “
20.	Novo-Krajev	164,60 “	2 13 “
21.	Novostavce	50,20 “	1,32 “
22.	Kopče České	38,57 “	— —
23.	Mstěšín-Ladovka	55,— “	2,03 “
24.	Kvasilov český	203,40 “	2,51 “
25.	Staré Teremno	30,50 “	1,22 “
26.	Miluše	82,50 “	3,75 “
27.	Kupičov	105,90 “	0.88 “
28.	Semiduby	72,30 “	1,24 “
29.	Zálesí	19,90 “	0,39 “
30.	Mírohošť	83,70 “	0,93 “
31.	Rovno	277,50 “	2,50 “
32.	Volkov	258,— “	2,48 “
33.	Ulbárov	72,60 “	0,99 “
34.	Straklov	57,30 “	1,27 “
35.	Dlouhé Pole	45,10 “	0,74 “
36.	Mírotín	121,60 “	1 73 “
37.	Podlísky	61,50 “	2,05 “
38.	Buderáž	34,60 “	0 88 “
39.	Dorohostaje	61,30 “	1,99 “
40.	Hrušvice	42,— “	1,— “
41.	Bocánovka	50,50 “	1,94 “
42.	Sklíň Česká	40,— “	1.— “
43.	Mlodava I.	33,90 “	0,99 “
44.	Jezírko	58,— “	2,76 “
45.	Dembrovka	50,80 “	0,94 “
46.	Špakov Velký	17,— “	0,94 “
47.	Újezdce	87,50 “	2,03 “
48.	Novo-Račín	— —	— —
49.	Luck	368,50 “	6,46 “
50.	Chomouty	54,— “	1,60 “
51.	Martinovka	13,40 “	0,84 “
52.	Siergiejovka	27,60 “	0,56 “
53.	Podcurkov	14,90 “	0,39 “
54.	Michajlovka	19,— “	0,50 “
55.	Omelanština	90,65 “	1,24 “
56.	Novo-Ivaniče	61.— “	1,97 “
57.	Závidov	21,40 “	0,93 “
58.	Hušť-Josefín-Lipovec	71,50 “	2,47 “
59.	Ledochovka	85,65 “	1.78 “
60.	Selisko	30,— “	0,97 “

(Pokračování.)

Oznámení.

Z Kvasilova.

Sbor dobrovolných hasičů v Kvasilově pořádá dne 31. ledna t. r. (v neděli) v sále p. J. Ouchačka „Hasičský ples“. Hudba p. V. Náhlovského. Začátek v 20. hod.

K hojné návštěvě zve

Výbor.

Do Rovna a okolí.

Odbor ČMŠ. spolu s těl. jednotou „Sokol“ v Rovně uspořádá „Maškarní ples“ v sobotu 6. února 1937 v 21 hod. v místnostech čs. školy ul. Legionów 4. Hudba Jazz-band. Vstupné: pán zl. 1·50, dáma a maska 1 zl. Tři originální masky obdrží ceny. Na hojnou účast se těší

Zábavní výbor.

Z Bocánovky.

Sdružení české mládeže při odboru České matici školské v Bocánovce timto oznamuje, že dne 31. ledna 1937 r. v sále p. Havlíčka sehraje divadelní představení: „Černý mislivec“ v 5 jednáních od B. Němcové. Po představení taneční zábava. Počátek o 19 hod. Ceny dostupné. O hojnou návštěvu prosí

Výbor.

Kronika.

Delegace poslanců a senátorů východních vojevodství u vicepremiera.

Dne 21 ledna p. vicepremier Kwiatkowski přijal delegaci poslanců a senátorů, vojevodství Vileňského, Novogrodzkého, Bialostockého, Poleského a Volyňského, kteří tlumočili p. vicepremieriovi požadavky těchto vojevodství v opracovávaném investičním plánš.

Zrušení majorátů v Polsku.

Právní sněmovní komise projednává projekt zákonu o likvidaci rodových majorátů (ordynacii). V Polsku je 59 ordynaci z toho 5 předrozborcvých. Jsou to ordynace: olycká, niesviežská, davidgrodská, Zamojských a Wielopolskich.

Z celkového počtů — 9 utvořily velké ústavy kulturně-osvětové. Jest to Ossolineum, museum Dzieduszyckich, knihovna Bavorovskich — ve Lvově, museum Czartoryskich v Krakově a knihovny Krasińskich a Zamoyskich ve Varšavě.

Spory stran ustopily jednomyslnosti ve věci zákazu účasti dobrovolníků pro Španělsko.

Blum předložil sněmovně návrh zákona zákazu dalšího najímání francouzských dobrovolníků pro Spanělsko. Tento čin měl ukázati opravdovou francouzkou snahu o zachování světového míru.

Francozská sněmovna odhlasovala jednomyslně vládní předlohu, a to všemi 591 hlasy přítomných poslanců. Ani jediný poslanec neporušil tento projev, jenž ukazuje celkovou vůli Francie. Také 72 komunistických zákonodárců projevilo souhlas s Blumovou vládou, která takto dosáhla významného úspěchu. Podobný případ jednomyslnosti sněmovny ukazuje, že v okamžiku nebezpečí Francie svorně odrazí útočníka, ať jim je kdokoliv.

Vatikán zneklidněn pronásledováním katolíků v Německu.

Na dobře informovaných místech vatikánských se netají názorem, že audience, které, se dostalo u Svatého otce třem kardinálům a dvěma biskupům německým, se netýkala jenom otázek, zajímajících přímo německé diecése, ale také současné náboženské situace v Německu. Není pochyby, že v poslední pobě táto situace vyvolala ve Vatikáně skutečný neklid.

Povstalci dobývají první přístav ve středomoří.

Operace podniknuté generálem Queipe de L'ano podél středomořského pobřeží byly korunovány úspěchem. Povstalci odsadili dne 17. t. m. v poledne město Marbella, před které za noci přišli. Dobytí Marbelly umožňuje armádám generála Franca po prvé disponovati důležitým přístavem ve Středozemním moři. — Jejímu dobvtí předcházela energická výzvědná činnost, kterou na celé frontě prováděly setniny necionalistické sevillské milice. Zprávy, potvrzené letectvem, hlásily brzký příchod velkých posil do Marbeliy a proto byl útok uspíšen, aby vládní nemohli obsaditi opevnění kolem přístavu. Vojsko přecházelo řeku po lávkách narychlo zbudovaných maurskými prapory, které odvážně slezly úbočí Sierry Bermejy, která vyčistily od po různu tam opevněných milicionářských oddílů. Zatím vojsko postupovalo na Marbellu aniž by se setkalo s větším odporem, až teprve dvě stě metrů před prvními domy narazilo na opevněnou linii, hájenou milicionáři. Avšak technická převaha povstalců přinesla po hodinovém boji vítězství.

Po obsazení Marbelly předvoj armády generála Quiepa de Llano postupuje dále na Malagu, od které je již vzdálen necelých pětapadesát kilometrů.

Čtyřicet tisíc rodin španělských marxistů do SSSR.

Do Moskvy přibyla komise rudých miličníků, jež má za úkol ustanovit podmínky pro usídlení španělských emigrantů-marxistů v obvodu Oděsy. Počítá se s usazením 40.000 rodin, t. j. as 200.000 lidí.

V Bilbau nedošlo ke srážkám.

Delegace baskické vlády vyvrací zprávy, jako by v Bilbau ke krvavým srážkám mezi Basky a extrémisty. Rovněž prý jsou nepravdivé zprávy o ministerské krisi v baskické vládě.

Mexiko bude dodávat Madridu zbraně.

Mexický president Cardenas prohlásil k novinářům: Mexiko bude nadále španělské vládě dodávati zbraně a střelivo mexické výroby. Pokud jde

128

vás opět upozorniti, že jsem dcerou zahradníka. Ale i kdybych byla dcerou pouhého nádeníka, nestanu se hříčkou vašich rozmarů, nezaprodám svou čest.“

„Chci snad vaši čest a ne vaše srdce?“ vybuchl náruživě. „Tak nízko o mně smýšlíte, že mne považujete za schopna nějaké ostudné hry s vámi? Chci vaši lásku. Musíte mi ji dáti, protože i já jsem vám věnoval své nejlepší city, svou lásku, sebe samého.“

„Probůh, nekřičte,“ napomínala ho chvějíc se. „Nevíte co mluvíte a kdyby někdo slyšel vaše slova, pochopte, co by se stalo.“

„Nic by se nestalo,“ pokračoval s rostoucí vášní, „Není hanbou mužné přiznání, že jste našla cestu k mému srdci a že já, pamětliv pravého štěstí, chci se ho zmocniti. Milado, můžete mi říci totéž, co jsem vyznal já vám? Jsem vám aspoň trochu milý? Mohu očekávati, že vaše srdce mi bude jednou celé a bez výhrady náležeti?“

Stála jako v polosnu. Najednou se o její duši opřel vichr nečekaných mohutných dojmů a ona neměla síly, aby se hned vzpamatovala a uvažovala. Jen v její duši bylo jasno. Arturovo vyznání jako by probudilo jásot dosud ukrývaný, jako by rozhoupalo zvony lásky, jež se rodila a které si do této chvíle nebyla plně vědoma. Vrhni se mu do náruče,

125.

Ale již se hlásilo její srdce a zakřikovalo ji pobouřeně. Ne, nemluvila by pravdu, není ji lhostejný. Tisíckrát si již naň vzpoměla, tisíckrát zatoužila, aby nestál tak vysoko, aby se mohla k němu s důvěrou obrátiti a nabídnouti mu své vřelé přátelství. Proč by ho odmítala, proč by mu působila bolest?

Jenže chladná rozvaha rušila toto zanícení. I kdyby bylo pravdou, že jí svou lásku vyzná, i když bez ohledu na rozdíl stavu bude toužiti po opakování svých citů, jaky to bude míti výsledek? Byla příliš hrdá, aby stanula na polovině cesty. Nestane se milenkou člověka, který by musil své city skrývati, jenž by se k ní nesměl nikdy veřejně hlásiti a jenž by, až by se snad nasytil rozkoše, bez závazku ji opustil v hanbě a posměchu.

Až hrůza ji sklíčila, když si připomělá, jak strašný by to byl pro ni život, kdyby něco takového ji potkalo. Nezapírala, že žádný jiný muž neměl na ni takového vlivu a nezvířil její nitro jako Artur, ale kdyby láskou k němu zmírala, raději by zemřela, než by ustoupila od svých zásad naprosté počestnosti.

To bude hrozný večer a raději kdyby byla nic neslibovala. Projevila slabost, že se dala ke slibu pohnouti a nyní couvati nebude.

o válečný materiál, vyráběný v cizině, smí býti expedován z Mexika jen tehdy, jestliže stát, kde byl vyroben, dá k tomu výslovný souhlas. Toto prohlášení se vysvětluje v tom smyslu, že 7 letadel amerického původu, která jsou nyní uskladněna ve Veracruz, nesmí býti do Španělska vyvezeno.

Nová radiostanice na Volyni.

Dne 20. ledna t. r. přijel do Lucka hlavní ředitel Polského Radia. Návštěva je svázana se stavbou v Lucku nové radiostanice.

Nový volební řad v Bulharsku.

Nový volební řád do obcí, který ohlasilo rozhlasem ministerstvo vnitra, vzbuzuje již nyní velké debaty mezi předáky všech bývalých stran, neboť strany řád nezná a z volby vylučuje. Kandidátní listiny budou sestaveny a schváleny soudem a výslovně je řečeno. že nebudou volitelny osoby, hlásící se ke komunistům, anarchistům nebo jiným protistátním směrům, dále pak veřejní nebo tajní stoupenci všech bývalých stran. Kriteriem je volné uvážení soudu. Voliti musí všechny osoby nad 21 let, mezi nimi po prvé také vdané matky, čímž ženy po prvé získaly vliv na obecní záležitosti. Vojsko, důstojnictvo, státní a obecní úřednictvo nemají ani aktivní ani pasivní volební právo. Volitelny jsou osoby nad 30 let. U kandidátů do venkovských obcí se vyžaduje obecná, u kandidátů do měst měšťanská škola. Volby se budou konati podobně jako v Jugoslavii postupně podle oblastí.

Perský šach se hněvá na Francii.

— Perský šach odřekl účast své země na světové výstavě v Paříži v r. 1937 a odvolal také perského vyslance z Paříže, poněvadž pokládá vtip kteréhosi pařížského listu za svou osobní urážku.

Bucharin odstraněn.

Havasova kancelář oznamuje z Moskvy: Potvrzuje se zpráva, že Bucharin byl zbaven místa šéfredaktora listu „Izvěstija“.

Různé zprávy.

Spisovatel-samouk, zvaný „Laponský Homér“, zemřel.

Švédské listy zaznamenaly v těchto dnech zprávu, že v Jukkoejärvi v Laponsku zemřel ve stáří 82 let spisovatel Johann Tuuri, nazývaný „laponský Homér“, jehož díla z laponštiny byla přeložena do švédštiny, do dánštiny a do různých jiných jazyků. Tuuri byl zajímavý člověk. Jeho velké dílo, které důkladně pojednalo o laponském národě a jeho zvycích a které je jednou ze základních prací o Laponcích, vycházela po celých 26 let.

Doly na rtuť v Almeden koupila Francie.

Váda ve Valencii sjednala s Francií dohodu o prodeji dolů na rtuť v Almeden. Jde o tutéž koncesi, která dříve patřila Italii. Dohoda byla podepsána v Paříži. Jak se ve Valencii tvrdí je nová dohoda pro Španělsko daleko výhodnější, než dřívější dohoda s Italií, která byla vypověděna tři měsíce před uznáním burgoské vlády Italií. Doly na rtuť v Amelden představují nejdůležitější naleziště tohoto kovu na světě vůbec.

72 obětí požáru čínského expresu.

Požár expresu Honkon—Konton, který si vyžádal za oběť 72 lidských životů, byl způsoben výbuchem pekelného stroje, který zapálil koše, naplněné drobnými celuloidovými předměty, které byly potají uloženy ve dvou vagonech.

Hospodářský zpravodaj.

Inž. V. Jansa:

O výživě hospodářských rostlin.

Projednáme zde o výživě zemědělských plodin a sice v tom měřítku, v jakém se zde uplatňuje činnost člověka.

Dodávka živin rostlinám jest odvislá od způsobu zpracování půdy. Tuto kypříme, provzdušujeme, ničíme plevely; do určité míry regulujeme zásoby vody v pudě, neboť pouze živiny v této rozpustné poskytují výživu rostlinám.

Téměř veškeré kulturní rostliny mají analogické požadavky na určite živiny, bez kterých nemohou se vyvinouti. Abychom si učinili pojem o látkách, které rostlina potřebuje pro vystavbu svého těla, uvedeme zde chemickou skladbu kulturních plodin.

Voda je zastoupena v největším množství v rostlinách. Uplatňuje se

126.

Bylo by to zbabělé, Artur by se mohl domnívati, že se ho bojí, a toho nepřipustí, Půjde a dokáže mu, že se mýlil, považoval-li ji za loutku, s níž může podniknouti, čeho se mu zachce. Sotva byl večer, předstírajíc únavu odešla ze světnice, ve které s rodiči večeřela. Znala zvyky rodičů a byla bezpečná, že by za ní přišli. Ve svém pokojíku bezradně chvíli stála, ale potom hněvajíc se sama na sebe, chvatně se začala oblékat. Dívčí marnivost se hlásila a snažila se obléci tak, aby Artur nepozoroval, že je vkusněji než jindy oděna a přece, aby nic neopomenula na svém ústroji, čeho bylo k ladnému celku potřebí.

Tichounce jako pták vyšla z pokojíka, sešla se schodů a vyběhla před dům. Jindy také chodívala si večer pro vodu, nebo sedávala venku a proto, zaslechli-li rodiče její kroky, nebudou míti podezření. Venkovský vzduch ji osvěžil a skrčujíc hlavu mezi ramena přešla rychle do stínu. Necítila strachu v temnu stromů, dnes vůbec na nic takového nemyslila, upínajíc se celou duší k tomu, co ji očekávalo.

Jako stín mihla se mezi stromy, napínajíc zrak. Je již baron Artur v pavilonu? Ona sama nesmí tam býti prvá a raději někde sečká, dokud se nedostaví. Byl tam a když ho spatřila, nevýslovná úzkost a sladký zmatek sevřely celé nitro její. Tajíc dech pozorovala ho a v té chvíli jako by se najednou hráz v jejím srdci provalila. Ano, byl jí drahý a milý, toužila po tom, aby jí to také řekl, aby její bytost splynula s jeho bytosti. Násilím překonávala náhle opojení a teprve když se uklidnila, odhodlaně vystoupila.

127.

Sotva ji spatřil, prudce vstal a popošel jí vstříc. Stanula když se přiblížil a ruku vztáhla jako na obranu, aby se jí nedotýkal. Okamžik oba mlčeli. V jejím pohledu střídal se strach s úpěnlivou prosbou, jeho zraky planuly, jako zažehnutá světla.

Teď si byl vědom, co ho k ní vábilo, proč si přál s ní o samotě se setkati. Najednou mu bylo jasno, najednou zachvácen byl vášnivou touhou, aby mu cele náležela tato sladká bytost, která jako požár roznítila v něm náhle všechny dosud dřímající touhy.

„Čeho jste si přál?“ ptala se tichým hlasem, v němž se třáslo zvláštní sladké pohnutí i skryta bázeň.

„Čeho jsem si přál?“ opakoval jako ze sna. „Ano, přál jsem si vám říci, že vás mám nade všecko ve světě rád a že musíte býti mou.“

A již vztahoval po ní ruce a jeho obličej pokryl se výrazem nevýslovného blaha.

„Pane barone, je mi líto, ale musím

jako živina a přenáší v rozpustnem stavu roztoky veškerých minerálních látek na příslušná místa v těle rostlinnem. Jest zdrojem rostlinného kysliku a vodíku.

CENY OBILÍ.

Záznam 19.I. soukromého obchodu— zač kupuje.

Žito	zl. 20.00	za 100 kg
Pšenice	„ 25.20	„
Ječmen	„ 20.00	„
Oves	„ 17.00	„
Hrečka	„ .—	„
Proso	„ .—	„
Řepák	„ 45.50	„
Hrách	„ .—	„
Fasole	„ 30.00	„
Mák	„ 88.00	„
Jetel	„100.00	„

V sušině (rostlina zbavená vody) shledáme největši procento uhlíku. Tvoří takřka kostru rostlinnou, je pod statnou součástí látek uhlohydratových (škrob, cukr, tuk). Rostlina čerpá uhlík ze vzdušného kysličníku uhličitého svou zelení listovou za spolupůsobení vody a paprsku slunečních. Dříve se mělo za to, že rostlina čerpá veškerý uhlík ze vzduchu. Dnes je již známo, že vzdušného uhlíku není takové množství, jaké rostliny pro zdarnější vývoj potřebují a že člověk dodavkou hnojiv přirozených značně obohacuje půdu uhlíkem. neboť tento se uvolňuje při rozkladu ústrojné hmoty v půdě.

Dalším důležitým prvkem rostlinným je dusík. Je nositelem rostlinného života a nepostradatelnou součástí dusíkatých látek hlavně bílkovin. Je-li dusíku nedostatek, rostliny slabě rostou, brzy dozrávají, jsou málo odporným na různé choroby a škudce; listy jsou malé, světle-zelené a celková úroda je slabá. Nedostatek dusíku bývá obzvlášť nápadný na jaře (u pšenice a ovsa) kdy tyto ztrácejí pěknou zelenou barvu a žloutnou. Při nadbytku dusíku rostliny jsou dlouho zelené, plodiny dlouho nedozrávají.

Dale na tvorbě bílkovin jsou zúčastněny **fosfor a síra.** Je-li nedostatek fosforu jsou listy drobné, bledé; rostliny založí málo květu, úroda je slabá. Při nadbytku fosforu rostliny dříve kvetou a dozrávají.

Síra je obzvlášť nezbytná pro křížaté a motylokvěté. Je-li nedostatek této v půdě, rostliny brzy podsychají a listy žloutnou.

Kalium (draslo) jest nepostradatelný pro tvorbu uhlikatých látek; obzvlášť brambory a cukrovka vyžadují velké množství tohoto prvku. Za nedostatku drasla, rostliny méně květu, listy se svinují, na okrájích vznikají hnědé skvrny. Obilí snadno vymrzá a poléhá, trpí od ruzných škudců a chorob.

Vápno se nalezá hlavně v listech, kterým dodává pevnosti, neutralisuje účinek škodlivých kyselin, příznivější působí na vývoj koření. Velké požadavky mají na vápno luštěniny, hlavně jeteloviny. Nedostatek vápna má za následek velké poruchy: listy žloutnou, hnědnou, kořeny zastavují svůj vzrůst a rostliny odumírají. Na pudach chudých vápnem vyskytují se přeslička a šťovík.

Hořčík a železo jsou nepostradatelné pro tvorbu zelení listové (chlorofilu). Nedostatek horčíku vyvoláva bledé až oranžové skvrny na listech Je-li nedostatek železa v půdě, mění se nápadně barva listů, tyto stávají se žlutými až čistě bílymi.

Kyslík a vodík jsou zúčastněny na stavbě mnohých sloučenin organických. Rostliny přijímají vodík z vody, menší měrou z různých sloučenin působením bakterii půdních. Kyslík pro účely dýchací, přijímají rostliny převážně ze vzduchu.

Uvedené látky jsou pro život rostlin nezbytné, jinými nemůžou býti zastoupeny. Zdárný vývoj hospodářských rostlin jest odvislý od té živiny, která se v půdě nalézá v nejmenším množství, neboť vyčerpáním této rostliny zastavují svou vegetaci.

Některých z uvedených 10 prvků jako síry, hořčíku železa má půda dosti v zásobě a rostliny mají těchto látek dostatečné množství k disposici. Jiných prvku a síce uhlíku, vodíku a kysliku rostiny náchází též dosti ve vzduchu a v půdní vodě.

(Pokračování.)

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně" spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.